

Циганенко О.А.

Херсонська державна морська академія, Україна

РОЛЬ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЗА ПРОФЕСІЙНИМ СПРЯМУВАННЯМ У ФОРМУВАННІ ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО МОРЯКА

Будь-яке професійно-орієнтоване навчання англійської мови, на думку Хатчінсона Т., ґрунтується на простому питанні: “Why does this learner need to learn a foreign language?” і передбачає активну взаємодію всіх учасників освітнього процесу, при якому відбувається взаємозбагачуючий загальний обмін інформацією іноземною мовою, набуття вмінь комунікативної взаємодії для вирішення професійних завдань [1].

Навчання в морському вузі, безумовно, є професійно орієнтованим, і з першого ж семестру починається процес формування професійної компетенції майбутніх судноводіїв, судномеханіків і електромеханіків. Володіння англійською мовою для фахівців морської технічної сфери – невід’ємна умова при виконанні ними своїх посадових обов’язків відповідно до Міжнародної конвенції про підготовку і дипломування моряків та несення вахти (Конвенція ПДМНВ). Тому формування іншомовної комунікативної компетенції є метою мовної освіти в морському вузі, а сама вона виявляється частиною професійної компетенції.

Сучасна освіта постулює не передачу знань, а отримання їх в процесі особистісно-значущої діяльності, поза якою не формуються певні навички і вміння використання знань і не відбувається підготовка молодшої людини до реального життя. Освіта має на меті сформувати у особистості ключові компетентності для успішного інтегрування в життя соціуму [2, с. 19].

Реалізація компетентнісного підходу означає, що основним результатом діяльності освітньої установи повинна стати не сукупність знань, умінь і навичок як самоціль, а набір компетентностей, що відображають реальну здатність студентів самостійно вирішувати поставлені завдання на практиці [3, с. 15].

У стінах морського вузу такою практикою для курсантів може бути участь в олімпіаді з англійської мови, регулярне презентаційне подання до

навчальної групи самостійно вивченого матеріалу, організація тематичного заходу на англійській мові, спілкування з представниками іноземних компаній.

З першого по третій курси майбутніх морських фахівців у вузі готують до експлуатаційно-технологічного виду професійної діяльності; на четвертому курсі- до організаційно-управлінського; магістратура надає підготовку до проектного, виробничо-технологічного, науково-дослідного та науково-педагогічного видів професійної діяльності. Відзначимо ті компетенції, які формуються в процесі навчання іноземній мові, який відноситься до базової частини циклу гуманітарних, соціальних та економічних наук:

здатність до соціальної взаємодії, толерантність до іншої національності та культури в умовах багатонаціональних екіпажів;

здатність і готовність до активного спілкування у виробничій та соціально-громадській сферах діяльності;

здатність вільно користуватися англійською мовою як засобом ділового спілкування, володіючи навиками публічної і наукової мови;

готовність вести необхідну експлуатаційну документацію на англійській мові;

володіння міжнародною стандартною мовою в обсязі, необхідному для виконання своїх функціональних обов'язків та організації управління інтернаціональним екіпажем.

Зауважимо, що деякі компетенції, прямо не пов'язані з іноземною мовою, проте формуються і за допомогою мовної освіти, наприклад:

здатність уявити сучасну картину світу;

розуміння ролі охорони навколишнього середовища;

самостійно здобуття за допомогою інформаційних технологій і використання в практичній діяльності нових знань і вміннь;

розуміння сутності і значення інформації в розвитку сучасного суспільства;

а також знання основних методів, способів і засобів отримання, зберігання і переробки інформації.

Відмінною характеристикою компетентнісного підходу є перехід з «навчання на все життя» на «навчання протягом усього життя». Ступінь готовності учнів з моменту закінчення вузу до самоосвіти протягом усього життя залежить від розвитку у них в процесі навчання умінь самостійної навчальної діяльності [3, с. 45]. Центральним моментом в організації навчання в

компетентнісному підході виступає пошук і освоєння таких форм навчання, в яких акцент ставиться на самотійній навчальній діяльності самих учнів [4, с. 83].

Таким чином, на загальноосвітньому етапі навчання в морському вузі загальнопрофесійна підготовка синтезується з гуманітарним розвитком особистості. Різні форми аудиторної і позааудиторної роботи в курсі вивчення англійської мови націлені на формування комунікативної компетенції першого етапу, компоненти якої сприяють розвитку загально-професійної компетенції курсантів.

Література:

1. Hutchinson T., Waters A. English for Specific Purposes : A learning-centred approach / T. Hutchinson, A. Waters. – Cambridge: Cambridge University Press, 1987. – 153 p.
2. Соловова Е.Н. Методика обучения иностранным языкам : продвинутый курс : пособие для студ. пед. вузов и учителей. – М. : АСТ : Астрель, 2010. – 272 с.
3. Сысоев П.В. Информационные и коммуникативные технологии в лингвистическом образовании : учеб. пособие. – М. : Либроком, 2013. – С. 15.
4. Баева Г.А. О роли компетентного подхода в современном образовании // Формирование билингвальной личности на основе компетентного подхода / отв. ред. Г.А. Баева. – СПб. : Изд-во СПбГУ, 2012. – 270 с.